

Szerkesztőség iroda: Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-és szám. Hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő. Kiadóhivatal: Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. Hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felirások intézendők. Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkötő szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 54. szám.

Előfizetési árak: Egész évre — 24 kor. Félévre — 12 „ Negyedévre — 8 „ Egy hónapra — 2 „ — Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével minden nap délután 5 órakor.

Szerda, március 6.

Reform a kivándorlás körül.

Nagybecskerek, március 6.

Sok panasz hallik a kivándorlás körül. Nem azt a panaszt értjük, melyet az itthonmaradottak kiáltanak, amiért innen-onnan üres lesz a mi különben sem túlnépes szegény hazánk. Másról van most szó. A kivándorló eladta házikóját, meg a kis földjét, megkapta a passzusát, el is utazik s most ott van a tengerparton, hogy hajóra szálljon. S most mi történik? Két komoly pápaszemes orvos neki áll, megvizsgálja s végül kimondja, hogy nem egészséges.

Ezeket a szerencsétlen áldozatokat visszatoloncolják a szegénységbe, a kétségbeejtő nyomorúságba. Pénzüket elköltötték, vagyonuk nem maradt semmi, csak a remény, a halvány, biztató hiedelem vezeti őket a tengerekre. S mikor bajjal, költséggel eljutottak az ország határára, a legkisebb ok miatt visszakergetik őket a hajóról, hová olyan erősen vágyakoztak.

Ezen barbár eljárás eddig senki sem segített. Dr. Móricz Ernő, Biharvármegye tisztii főorvosáé az érdem, hogy ez ellen szavát felemelte s megjelölte azokat a módokat, melylyel a szegény kivándorlók szenvedéseit, oktalan meggyötrésén enyhíteni lehet. Dr. Móricz Ernő terjedelmes, alapos és humanus beadványt intézett ebben a tárgyban a bihari alispánhoz. Ecseteli szép tanulmányában azt a keserves kálváriát, melyet a betegnek talált emberek szenvednek, mikor kifosztva, lerongyolódva a kikötőből haza kell jönniök. Az az államhatalom hibája, aki nek — mint a főorvos helyesen megjegyzi — kötelessége a kivándorlók vagyoni és testi épségéről mindaddig gondoskodni, a míg azok az ő területén járnak. Nem lehet tovább is tűrni, hogy a nyomorgókat drága pénzért a kikötőkig szállítsák s onnan minden kicsinységért visszakorbácsolják.

Ezért dr. Móricz Ernő a következőket javasolja: Minden kivándorolni készült helyben orvosi vizsgálatnak kell alávetni. Ettől a vizsgálattól tegyék függővé az utlevél kiadást. Ha a kivándorló a körorvos véleményével megelégedve nincs, akkor kérheti a vizsgálatnak a járásorvosokhoz való megfellebbezését. Szegénysorsu embereknek a megvizsgálás díjtalan s a vizsgálat eredményét tanúsító orvosi bizonyítvány bélyegmentes. A módosabbak közül a vizsgálatért: családapa 2 koronát, minden családtag pedig 1 koronát fizessen. Dr. Móricz Ernő javaslatát azzal a szándékkal készítette el, hogy azt a belügyminiszterhez terjesszék föl s ott helyes elfogadás esetén az országra érvényes rendeletet alkossanak belőle.

Dr. Móricz Ernő javaslata megérdemli, hogy másutt is foglalkozzanak vele, különösen azokban a vármegyékben, ahol a kivándorlás kérdése — fájdalom — állandóan aktuális, mint például Torontálban is.

Torontál vármegye selyemtenyésztése.

— Az országos selyemtenyésztési főfelügyelő jelentése. —

I.

Bezerédj Pál min. tan., országos selyemtenyésztési főfelügyelő, Magyarország selyemtenyésztési ügyekért nagyjedemű intézője, az ideig, mint minden évben, vasos kötetben számol be a földművelési miniszternek Torontál vármegye selyemtenyésztéséről a lefolyt évben.

Itt közöljük a jelentésnek általános részét, amely magában is élénk képet nyújt a selyemtenyésztés fontosságáról, hasznosságáról és jövődelmezőségéről.

A jelentés szerint Torontál vármegyében 1906-ban a selyemtermelők száma összesen 18.986 volt, akik 315035 kilogramm gubót termeltek. A selyemtermelők keresete termelt gubóik után összesen 533,806 korona volt, amiből átlag esik egy termelőre 28 korona. A legmagasabb kereset, melyet egy selyemtenyésztő Torontálban

a lefolyt évben elért, 200 korona volt. A selyemtenyésztés megkezdése óta Torontálban a selyemtermelőknek összesen 7.450,595 koronát fizettek ki. Az egyes járások közül a legtöbb volt a termelő a pancsovai (4772), antalfalvai (4639) és a nagybecskereki (2232) járásokban, ugyan-e járásokban termeltek legtöbb gubót s ugyanitt kerestek legtöbbet.

A statisztikai adatok után Bezerédj Pál így folytatja jelentését:

Azok, akik ismerik a selyemtenyésztés természetét, könnyen reájönnek, hogy a kedvezőbb eredmény karöltve jár a létező nagyobb szederfarmennyiséggel.

Sajnos, az ország nagy részében, kivált Bihar, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Szabolcs, Szatmár, Szilágy és több vármegyében a rendszeren kiosztani szokott hernyómennyiségnek csak felét, vagy harmadrészét oszthatjuk ki azért, mivel hiányzik a szükséges szederfaállomány. Igen természetes, hogy ennél fogva az illetők csak fél, vagy harmadrész jövedelmében részesülhetnek azon tenyésztőkhöz képest, akik több szederfa-levéllel rendelkeznek.

Melegen kérjük tehát a főszoigabirói hivatalokat, hogy a selyemtenyésztéssel foglalkozó számos szegényeink érdekében, ugymináltalános nemzetgazdasági érdekből sziveskedjenek továbbra is eddigi hátlára kötelező hazafui jóindulattal felkarolni a vármegye szederfa-tenyésztését. Hosszanak oda, hogy a községek mentől több szederfát ültessenek és ezeket ápolják, gondozzák.

Kiváltképen ajánlom a szederfasövények létesítését, mert bebizonyosodott tény, hogy a szederfasövények jelentékenyen rövidebb idő alatt használhatók selyemtenyésztési célra, mint az ugyanegy időben kiültetett fák. Különben példaképpen felhozzuk Békésvármegye Köröstarcsa községét, ahol a faiskolát és egyéb köztereket körülültették szederfasövényekkel és ugyszólván az egész község selyemtenyésztői ezen sövényeket használják, miután a kiültetett fiatal szederfák még nem alkalmasak lombszedésre.

Nézetem szerint alig van egy másik módja annak, amelylyel gyorsabban és biztosabban meghonosíthatnák a selyemtenyésztést valamely községben, mintha élő szederfasövényt létesítenek az erre alkalmas helyeken.

Melegen kérjük tehát a főszoigabiró urakat, miszerint ismert nagy befolyásukat sziveskedjenek érvényesíteni, hogy a községek minél több helyen létesítsenek élő szederfasövényt, amelyhez a

A „TORONTÁL“ tárcája.

Levél Keletafrikából.

— Tallián Emil oroszánvadászata. —

Tallián Emil törökkanizsai főszoigabiró, az európai hírt oroszánvadász és sportférfi, aki újabban január elején kiment Afrikába, részben oroszánvadászatra, részben tudományos gyűjtés céljából, levelet küldött bátyjához Tallián Béla v. b. t. volt földművelési miniszterhez, amelyben eddigi élményeit mondja el.

Az érdekes levél, amely január 22-ikéről Kiboko River Campból kelt, így hangzik:

Lásimmal teljesen letörténülök a sátoromban s miután a sok seb miatt nem vagyok képes cipőt felvenni, ma már nem vadászhatom többé s így jó alkalom nyílik eddigi vadászati eredményeinket megírni.

Mombaszából, ahol három napot kellett töltenünk, míg összes podgyászunkat átesomagoltuk a savari bokszokba, míg Savaring emberei teljesen együtt voltak és felszereltettek. Horthy Jenő és felesége társaságában ők is vadászni jöttek ki s igen kedves emberek, 17-én keltünk

utrá s 18-án az Ugandai Vasutnak Makinda állomásán kiszállva, mindjárt aznapon a dsungliba vonulva megkezdettük a vadászatot.

A már ösmert helyek, ahol két év előtt sok vadat találtunk, időközben nagy változáson mentek keresztül, dsungli erősen megnőtt, megsűrűsödött s a tisztások a mult havi nagy esőzések következtében roppant magas, majdnem mellig érő fűvel vannak benöve. A vadat tehát, melynek száma meg is van most csappanva, igen nehéz lövésre kapni. Ugyanazért és mert a két év előtt ezen a vidéken talált Oryx beisa antilopok nyiltabb helyekre vonultak el innen, sátrinkat feltörve, egy napi fárasztó gyaloglással a roppant nagy hőségben átjöttünk a Kiboko folyóhoz, hol éppen az átkelés pontján egy körülbelül 70—80 tagból álló Va-Kamba néptörzs tanyázik. Ezekről értesülünk, hogy négy oroszán tartózkodik a környéken s vad is van elég bőven, egy benszült az átkelési ponttól körülbelül két kilométerre meg is mutatott egy az éj folyamán az oroszánok által széttepett zebra-maradványokat, ennek közelében tehát felütjük sátorfánkat. Bálint nagyon bizik, hogy az éj folyamán hintájából electricus lámpája segítségével bir majd valamit csinálni.

Mielőtt tovább folytatnám a kibokoi élményeket, mint érdekes momentumot felemlitem, hogy a magammal hozott vasban, tegnapi reggel, mielőtt a makindui Campot elhagytuk, egy marabu fogta meg magát. Látlának szánt szép fehér farktollait kitépve, a madarat röpülni engedtem, mert csak kettőt szabad belőük löni; így még kettőt lőhetek, az értékes tollak pedig háromból lesznek meg. „Est modus in rebus“ hogy lehet a törvényeket kijátszani.

Visszatérek a mai nap főeseményeire és pedig arra, hogy miként lőttem meg excurziának már harmadik napján az első és remélhetőleg nem utolsó oroszánomat. Amint Va-Kabánktól meghallottuk, hogy oroszánok tartózkodnak a környéken, rögtön hozzáfogtunk a cserkészéshez. Bálint jobbra, én balra a Simba nevű folyócska irányában haladtam; de dacára annak, hogy öt óra óta folyton mászkálók, részben dsungliban, részben magas fűben: oroszánok frissebb nyomára nem bukkantam.

Shikarim s még egy fekete kisérletében nagy-nehezen átkeltünk a folyón, amidőn a velünk volt Vaporter teherhordó fekete ember lélekszakadva rohan felénk s már messziről kiabál: „Kifaru, kifaru“ Kifarunak hívják suhahéli nyelven a Rai-

Először Nagybecskereki Biograph-vállalat.

CLUB-KÁVÉHÁZ

Gimnázium- és Kinizsi-utca sarkán.

Ma és mindennap látható a Club-kávészáj felszerelésű BIOGRAPHIA (mozgófénykép-vállalat) új műsorral és a legérdekesebb, nagy vonzerejű újdonságokat és látványosságokat mutatja be. Számos bohózatos újdonság, humorisztikus és színezett látványosságok. A többek között minden hétfőn és pénteken látható a Budapesten felvett káprázatos fényű RÁKÓCZI-ÜNNEPELY. Ezen hódoló felvonulás oly pazar kiállítású és megkapó, hogy ezen képmagában is megérdemli a legnagyobb megelégedést.

Kezdetre naponta este 9 órakor.

Belépő-díj 40 fillér.

Vasár- és ünnepnap egy külön előadás 6 órai kezdettel.

119—30.17

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Reber Ferenc, kávész.

szükséges 2-3 éves szederfacsemetékét az országos selyemtenyésztési felügyelőség ingyen adja.

Nyomatékkal ismételtük továbbá azon benső kérelmünket, hogy a szederfacsemetést illetőleg kegyeskedjenek teljes szigorral érvényt szerezni az 1894. évi XII-ik törvényi rendelkezéseinek. Ugyanis ezen törvény határozottan kimondja, hogy ott, ahol alkalmasak a talajviszonyok és meghonosítható a selyemtenyésztés, ott nagy súly fektetendő a szederfacsemetésre és az utcákra, közterekre első sorban szederfák ültetendők. A törvény ezen rendelkezése ellenére sajnos tapasztaljuk, hogy közhelyekre mégis másnemű fákat ültetnek. Itt röviden csak annyit említünk meg, hogy a törvényvel ellenkező ezen eljárás a vármegyének 100 községében fordult elő.

Bizony az is a selyemtenyésztés rovására esik, hogy a szederfák közé másnemű fákat ültetnek és ezeket jobban gondozzák, csak azért, hogy gyors fejlődésükkel elnyomják a különben is elhanyagolt és szándékosan agyonnyomogatott szederfákat. E helyen csak annyit kívánunk elmondani, hogy a vármegyének 189 községében 18.377 szederfa pusztult el.

Ugyancsak a főszolgabíró urak kiváló figyelmét kérjük fel a XVI. számú táblázatra, amelyben kimutatjuk, hogy egyes községek szegény selyemtermelői szederfa hiányában milyen távol-ságról, sőt egyes vármegyében Szerbiából is kénytelenek beszerezni a szederfalevelet. Hogy ez nem csak ély fáradsággal és nem kevés költséggel jár, ezt ismételtük e helyen is.

(Folyt. köv.)

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgys részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgys részére minden nap délig gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 óráig este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 óráig este 10 óráig.

Március 10. Vörös-kereszt közgyűlése.
Március 11. Közig. bizottság ülése.
Március 12. Megyei közp. vál. ülése.
Március 17. Közművelődési egylet közgyűlése.

— **Nemesi előnév.** A király Mattanovich Adolf polgármesternek és törvényes utódának régi magyar nemességük épségben tartása mellett a Bókai előnevet adományozta.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A kereskedelmi miniszter a nagyteremai kereskedelmi és ipartársulat alapszabályait jóváhagyta.

— **Március 15.** A szabadság napját az idén is lelkes szép ünnepélyvel fogja megülni a nagybecskereki kaszinó-társulat. Az ünnepély március 15-ikén délelőtt lesz a kaszinó nagytermében. Az

ünnepi beszédet dr. Nagy Desző mondja, azonkívül közreműködik a filharmoniai társulat. Szilágyi Rózsika kisasszony és esetleg még egy szavaló. A részletes programot legközelebb állapítják meg és teszik közhírré.

— **Nagy Idők tanuja.** Mint Torontál-Ujvárról jelentik, ott tegnapelőtt meghalt 77 éves korában Schmidt Miklós 48-as honvéd, aki sok csatában végig küzdött a szabadságharcot. Az elhunyt szabadságharcost ma temették el a községi képviselőtestület, a tanácsület s a lövészetegylet, valamint nagy közönség részvételével.

— **Iparosok küldöttsége az alispánnál.** Ismeretes, hogy az ipariskolai felügyelő-bizottság annak idején erkölcsi, humanitárius és pedagógiai szempontokból az iparosinokok oktatási idejét télen-nyáron d. u. 5-7 óráig javasolta megállapítani. A városi tanács mint elsőfokú iparhatóság méltányolta az érveket s az inasoktatási időt a javaslat értelmében állapította meg. Ez ellen az ipartestület felebbezett az alispánhoz, ma délig pedig Seprős Valtér elnöklésével küldöttségileg is tiszteltet, kérve, hogy a határozatot, amely szerintük az iparosokra sérelmes, változtassa meg s a régi oktatási idő maradjon meg. Jankó Agoston alispán kijelentette a küldöttségnek, hogy az ügyet beható tanulmány tárgyává teszi s mindenesetre úgy fog dönteni, a hogy az ipari érdekek kívánják, amelyek alatt ő egy a mesterek, mint az inasok közös érdekeit érti. A küldöttség megjelentette az alispánt s azután eltávozott.

— **Köszönet.** A Torontálmegyei takaré- és hitelbank 50 koronát adományozott a kereskedelmi alkalmazottak szakgyűlésének, mely kegyes adományért ezután is hálás köszönetet mond az egylet vezetőségére.

— **A Petőfi-est.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület által rendezendő március 9-iki Petőfi-est programját már véglegesen megállapította a rendező-bizottság. Eszerint az estély műsora a következő: 1. Petőfi-dalok. Éneklő a filharmoniai egyesület énekklara. 2. Versek Petőfi Sándortól. Szavalja Jeszenszky Jolán kisasszony. 3. Dr. Ferenczi Zoltán egyetemi tanár előadása. Az estély érdekességét és stilszerűségét emeli az is, hogy Jeszenszky kisasszony szépanyja keresztanyja volt Petőfi Sándornak. Az estély illusztris vendége ma táviratilag értesítette a kulturgyűlését igazgatóját, hogy már pénteken este megérkezik Nagybecskerekre. Az előadás nyolc órakor kezdődik s a rendezőség kéri a közönséget, hogy az első három sor széket ne foglalja el, mert az a Petőfi-ház hölgybizottságának tagjai részére lesz fönntartva.

— **Pancsova földvásárlása.** Mint Pancsováról jelentik, a városi gazdasági bizottság a napokban ülést tartott, melyen elhatározta, javasolni

fogja a városnak, hogy vegye meg a kincstártól azt a 889 hold réti földet, melyet eddig rövid lejáratu bérletekben birt. Ezek a réti földek jó legelők s gondos kezelés mellett fejlesztőleg hatnának Pancsova elhanyagolt marhatenyésztésére.

— **Munkások csábítói.** Pancsováról írják: Két ravasz kivándorlási ügynököt tartóztatott le a napokban a rendőrkapitányság és sujtott megérdemlett szigorú büntetéssel. Az eset a következő: Schmidt Ádám istvánvölgyi lakos egy Boroszló mellett levő gyárba akart munkásokat szállítani. Ré m Mihály idevaló ügynök pediglen, ki az Annabergi céggel áll összeköttetésben, részint Westfáliába, részint pedig Poroszsziléziába toborozta a magyar munkásokat. Ez utóbbi 191 munkással már meg is kötötte a szerződéseket, még csak az aláírások hiányoztak, hogy vigyék őket harmok módjára dolgozni. Szóval már minden rendben volt, midőn a rendőrség a két ügynököt elfogta s a szerencsétleneket a késő bánattól megszabadította. És mit kaptak volna a munkások Németországban? — 1 márka 60 pfenniget, vagyis körülbelül 90 krt., egy hétre 1 1/2 font húst, 8 font kenyeret és 5 font burgonyát. Tehát hét napra kaptak volna annyi ennyival, amennyi 2 napra ha elég. Itt nálunk kapnak 1 frtot, 1 frt 50 krt., sőt 2 frtot is, amelyből hetenként nemcsak másfél font húsra telik s az elbolondított emberek mégis külföldre akartak menni dolgozni! A rendőrség Schmidt Ádámot 10 napi elzárásra és 100 kor. pénzbírságra, Rémet pedig 30 napi elzárásra és 200 kor. pénzbírságra ítélte.

— **A kaszinóból.** A nagybecskereki kaszinó-társulat tegnap este Franz J. L. igazgató elnök-lésével választmányi ülést tartott. Jelen voltak: Alföldy Ede, dr. Anna Ernő, Balácsi József, dr. Brájer Lajos, Keresztes Aladár, dr. Klein Mór, dr. Nagy D., dr. Nónay P., dr. Plechl Szilárd, Tóth I., Sumarsky őrnagy választmányi tagok és Szávits Sándor egyleti jegyző. Miután a mult gyűlés jegyzőkönyvét felolvasták, a kaszinó összes termeit kiadik március 9-ére a Torontálvármegyei Közművelődési Egyletnek, április 1-ére pedig a főgimnázium szegény tanulói javára rendezendő hangversenyre. — Uj tagoknak felvették Czauing Náudor ny. M. A. V. ellenőrt, Német Szilárd pénzügyi titkárt és K. Ruzska László kerületi iparfelügyelőt. A választmány végül felszólította a társulat ügyészt, hogy a régi hátralékokat a legerélyesebben hajtsa be. Ezzel az ülés véget ért.

— **A vásárok rémei.** Az országos vásároknak valóságos réme Trepszku György és a vele együtt élő Moizeszku Vera. Trapezsku a vásárokon bábjátékkal szokott szerepelni, amelyekhez csillogó olcsó holmik nyereségével csábítja oda a közönséget. Ez a bábjáték azonban csak lepalit szolgál egyéb manipulációkra. Ugyanis míg a jámbor nézők a játék körül tolongnak, addig Moizeszku Vera a nézők zsebeiben operál s a tolongásban meglöpi a bámulókat. A vásároknak ezek a rémei a legutóbbi nagybecskereki országos vásárra is eljöttek, de a rendőrség

nocerost. Othagyjuk tehát a lesser kudu, melyet az imént löttem, visszatérve a Simba másik oldalára, elvezetttem magamat a Wa-nyamvézi által a „kifaru” felé, melyet állítólag egy nagy baobab fa alatt fekvő látott. Össze-vissza keresem az egész környéket, távcsővemmel megvizsgálom a közelben levő nagy fak alját, a rinocerosnak azonban se hire, sem hamva s így nagyon is alapos az a gyanum, hogy a va-nyamvézi a rinó-mesét azért találta ki, nehogy egyedül keljen neki a Camphoz visszamenni, mitől valószínűleg az okból félt, mivel hallotta, hogy oroszlánok vannak a közelben.

Eppen kiszúdni készültök őt, amidőn Shikárim, ki az 500-as expressel hátul követ, „Master pig” jelzéssel jobbra mutat. (Pig angolul disznót jelent.) Oda nézek és tényleg megpillantok az alacsonyabb füvel benőtt helyen egy nagyobb és három kisebb vörösállatot. Felkapom a kis Sehönauert s a tölem körülbelül 80 lépés távolságra levő társaságnak feloldalt felém álló legnagyobb tagját jól céltá véve, a fegyvert elsütöm. A lövésre az állat nagyot ordítva, felugrik s akkor veszem észre, hogy — oroszlánokkal van dolgom.

A meglőtt oroszlán morogva és bömbölve a nagy ugrás után lépésbe esve és hosszú farkával oldalait verdesve haled a fü között a közeli dsungli felé, másodsor azonban nem bírok rá löni, mivel a fü jóformán teljesen eltakarta. Shikárim, ki velem együtt jól hallotta a golyó beütését; rögtön utána akart menni az oroszlán-nak, mit részemről természetesen annál kevésbbé engedtem meg, mert még emlékezetemben volt Bálintnak két év előtti esete, amidőn a meglőtt s mindjárt követett oroszlán egy embert halálosan megsebezett. Zsebkendővel megjelölöm tehát azt az ernyő akácfát, mely alatt az oroszlán állt, s ahol a lövés helyén egy csepp vért sikerült

találni s aztán visszamegyek az egész társasággal a Simsa másik oldalára, a Lesser-Kudu fejét levágandó. Az ut oda és vissza majdnem két órát vett igénybe s akkor elkezdődik a nyomozást, mely azonban, minthogy a dsungli igen sűrű volt s vért annál az egy csöppnél többet nem találunk: egy és fél óra elmúltával is eredménytelen maradt.

Végtelenül lehangolva hazatérek; a Campban találok két fiatal angolt, kik a vidéket valami rostos növény felkeresése céljából járták be. Meghívom őket ebédre, poharazás közben elpanaszolom bajomat. A Transzválból származó két angol azt a tanácsot adja, hogy küldjek ki 30-40 embert s keresessem be nagy kiterjedésbe a dsunglit, mert az a körülmény, hogy az oroszlán a lövésre elordította magát s bömbölve lépésbe ment a dsunglinak: biztos jele annak, hogy halálos sebet kapott. Tanácsukat megfogadom, a headmant és Shikárimat minden eshetőségre felfegyverzem két nagyobb puskával és 40 emberrel kiküldöm őket a Camptól vagy fél órára eső lövés helyre, az oroszlán megtalálójának 10 rupiát ígérve. A két angol ebéd után, ugy 5 óra felé eltűszük s minthogy a Camphoz menendő, az oroszlánlövés helye felé kell tartaniok s mert az általam délelőtt meglőtt Watterbruck busát is nekik ajándékoztam, az pedig ugyancsak azon irányban maradt kint; megígérik, hogy segítségére lesznek embereimnek, kik már kimentek a keresésre. Bálint épen lábainnak jóformos vattával való behötésével foglalkozik, amidőn messze távolból jövő ördömgöngyök tük meg füleinket. Az ének és rivalgás mindinkább erősödik s alig egy negyedóra múlva, mely idő alatt a képzelt legnagyobb izgatottság vett rajtam erőt, egyszerre kibukkani látom a 8 suaheli portert, kik egy rudoa négy lábait összekötve

hozzák oroszlánomat, melyet nem a porterek, hanem az általam szivesen fogadott angol talált meg döglött állapotban alig 80 lépésnyire a lövés helyétől; „Fecimus magnum aldomas”. Egy kis flaskó porter bor és egy flaskó champagne bekebelezésével és „finita la comedia”. Így megy végbe tehát egy oroszlánlövés. Mint látod, nem valami nagy emócióval van egybekötve s tulajdonképpen csak az a tudat, hogy oroszlánt löttem, az édes; maga a lövés sífji. Tiszta véletlen az egész dolog, sem cserkészési ügyesség, sem az állat életmódja és szokásainak tanulmányozása nem kell hozzá, hanem csak szerencse velük találkozni. Abban a társaságban, melylyel találkoztam, négy oroszlán volt; a három kisebb lövésre balra tartva, a magas fűben eltűnt anélkül, hogy löhettem volna rájuk.

Ma az éj folyamán gyönyörű oroszlán-koncertünk volt, folyton bőgtek a bestiak egészen a Camp közelében s így reméljük, hogy Bálintnak is, ki egy Watterbruck dög mellett fog az általa feltalált hintalésben kint maradni, sikerülni fog egy, vagy két oroszlánt a jövő éjre elejteni. Most már, hogy oroszlánom van, egy bizonyos nyugodtsággal fogok tovább vadászni; mi annál tödvösebb lesz, mert a tulságos fáradság erőt vett rajtam s a roppant hőséggel együtt egészségemre is káros befolyást gyakorolt.

Öt napi cserkészés alatt a következő vadat löttem: 1 oroszlán, 1 lesser-kudu, 1 impalia, 2 watter-buck, 3 hartebeest antilop, 1 zebra és 3 grant gazella. Ezek kivül fogtam a vasban 1 marabut és egy fehér nyaku saskeselyűt. Egyéb-képt a visonyokhoz képest eléggé jól vagyunk mindketen.

szemnyuk
hogyrész
zottelt
helyis

hogyan
banha
munka
tásana
romok
vizsgá
kit ter

állami
küldi
árpa 10
hus 1
1'44 ko
A legas
a kiván
bétén
szükebt

Bu
eredeti
előtt il
Az
előtere
pataji
lasztát
Na
Bredil
désben
intéze
igyeksz
vonatko

Ez
Elő
szerveze
1893. é
törvény
ságbán
gulag e

A
Ferenc
és pénz
javaslat
Székesf
S
selő sz
solja, b
vissza
átdolgo
fehervá

K
ványát
teljese
gálni s
elfogda
Székesf
mert h
semmit

B
kérdés
Ez
javaslat
vel, vál
Sz

th yán
javaslat
Ház elő
Mo
Ez
sajtótör
törvény
amelye
mányu
M
dolgoke
aki azo
Az
miniszte
Ez

Ez
eredeti
cseh tar

szemmel tartotta őket. Mindenekelőtt igazolványuk iránt érdeklődött s itt mindjárt kitűnt, hogy Staats Tósától lopott engedélyvel vettek részt a vásáron. A rendőrség nem sokat teketóriázott erre velük s mielőtt itt manipulálhattak volna, eltoloncoltatta őket Nagybecskerekéről illetőségi helyükre Versecre.

Agyonütötte a fal. Sárafalváról jelentik, hogy a napokban az ottani Löfler-féle téglagyárban halálos végű baleset történt. Dózsa Stéva munkást a téglatelepen egy dohánypajta átalakításánál a leomlott fal maga alá temette. Mire a romok közül kiszabadították, már halott volt. A vizsgálatot megindították, hogy a munkás sorsáért kit terhel a felelősség.

Gazdasági jelentés. A nagyszentmiklósi állami gazdasági tudósító a következő jelentést küldi lapunknak:

Gabonaárak: buza 13 60 kor., rozs 10 40, árpa 10 40, tengeri 9 20, zab 12 20 kor. Marhahús 1 44—1 38 kor., borjúhús 1 10, sertéshús 1 44 kor., birkahús 96 fillér, mindez vágott árban. A legszomorítóbb eseményként közölhetem, hogy a kivándorlási mozgalmak emelkednek. A múlt héten 45. java erőbeni munkaerő hagyta el szűkebb hazánkat, Amerikába vándorolva.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtti ülést tartott.

Az ülés megnyitása után az elnök előterjesztései során jelenti, hogy a dunapataji választókerületben elrendelte a választást.

Napirend előtt az elnök szót enged Bredicianu Kornélnak személyes kérdésben, aki Hock Jánosnak multkori ellene intézett támadásaira reflektál s cáfolgatni igyekszik Hocknak a nemzetiségi izgatásokra vonatkozó vádjait.

Ezután áttérnek a napirendre.

Először előveszik a számvevőszékek szervezetére vonatkozó 1880. évi 66. és 1893. évi 21. t.-c. módosítására vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet a Ház általánosságban és részleteiben vita nélkül egyhangulag elfogad.

A balatoni vasut dolgában Óváry Ferenc előadó betérjeszti a közlekedési és pénzügyi bizottság jelentését a törvényjavaslatról s kéri annak elfogadását, Székesfehérvár mellőzésével.

Saára Gyula székestehérvári képviselő szólal föl a város érdekében s javasolja, hogy a törvényjavaslat utasítások vissza a kormányhoz olyanképpen való átdolgozásra, hogy a vasuthálózatba Székesfehérvár is vonassék bele.

Kossuth Ferenc ellenzi Saára indítványát. A balatoni vasuttal a kormány teljesen önálló tarifa-politikát kíván szolgáltatni s azért a törvényjavaslat változatlan elfogadásához ragaszkodik. Különben is Székesfehérvár panaszának nincs helye, mert hiszen a város nem akart áldozni semmit a vasutra.

Batthyányi Tivadar gróf személyes kérdésben szólal föl.

Ezután a tulnyomó többség a törvényjavaslatot, Saára indítványának mellőzésével, változatlanul elfogadja.

Szünet után Molnár Jenő és Batthyányi Tivadar több vicinális törvényjavaslatról tesznek jelentést, amelyeket a Ház elfogad.

Most következtek a kérvények.

Ezek között van több vármegyének a sajtótörvény revíziójára és a nemzetiségi törvény szigorítására vonatkozó kérvénye, amelyet a Ház pártolólág ad ki a kormánynak.

Markos Gyula egyes közigazgatási dolgokban interpellálja a belügyminisztert, aki azonban nincs jelen a Házban.

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Ezzel az ülés véget ért.

A kiegyezés.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti táv.) Prágai jelentések szerint a cseh tartománygyűlési képviselők indítványt

fognak betérjeszteni a tartománygyűlés elé, hogy szólítsa föl az osztrák kormányt, hogy a kiegyezés kérdésében a magyar kormánynak semmi körülmények között ne tegyen engedményeket s Ausztria érdekeit a legszigorubbán védje meg.

A tanítói törvényjavaslat.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot a képviselőház pénteki ülésén veszi tárgyalás alá.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzetiségi képviselők elhatározták, hogy a tanítói javaslatot megobstruálják. Nem élnek a technikai obstrukció fegyverével, csupán minden paragrafushoz módosítást adnak be. Mivel pedig a javaslat mintegy 60 paragrafusból áll, annak a megszavazását így rendkívül hosszú ideig elhuzhatják.

Az angol király Biarritzban.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Biarritzból sürgönyzik, Eduárd angol király ma Parison keresztül oda érkezett.

Az osztrák választások.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, a képviselőházi választásokat május 14-ére tűzték ki. Ipari körökben igen rossz néven veszik, hogy épen akkor, mikor először érvényesítik az általános és egyenlő szavazati jogot, nem vasárnapi napra tették a választásokat. Az osztrák sajtó megállapítja, hogy az a törekvés, hogy a különböző frakciókat nagyobb pártokká tömörítsék, hajótörést szenvedett.

Lueger állapota.

Budapest, március 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint, Lueger polgármester állapota annyira javult, hogy ma először kikocsizott.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1907.)	14.94	—
Buza (okt. 1907.)	14.64	—
Rosz (áprilisra 1907.)	13.52	—
Zab (áprilisra 1907.)	14.80	—
Zab (okt. 1907.)	10.42	—

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1907. március 6.
A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor.-ig		kor-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	15.25	15.65
Pestvidéki	74	—	—	78	14.80	15.15
Hánsági	75	14.45	14.70	79	—	—
Bácskai	75	14.45	14.75	78	15.10	15.40
Szerbiai	78	—	—	79	—	—

Egyéb gabonaneműek

		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor.-ig
Rosz	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	—	—
Árpa	takarmányárú l. r.	13.10	13.20
	másodrendű	—	—
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	15.00	15.50
	középmínőségű	—	—
Tengeri	belföldi új	10.25	10.45
	román vagy bolgár	—	—
	cinquantin	—	—
Repos	káposzta	—	—

Közgazdaság.

A grabáci tenyészbika vásár.

A torontálmegyei gazdasági egyesület által rendezett díjazással egybekötött tenyészbika vásár március hó 5 én tartott meg Grabácban, a gazdasági közönségnek ezen tenyészvásárok iránt már szinte szokásos óriási érdeklődése mellett. Megjelentek a tenyészvásár színhelyén a temesvári és szegedi állattenyésztési felügyelők, sok uradalomnak a képviselői, számos földbirtokos, a földműves gazdáknak pedig szinte megszámlálhatatlan sokasága. Eljöttek a községek kiküldöttei, hogy megragadják az alkalmat községük számára a szükséges állatokat beszerezni. De nemcsak a megyebeli községekből jelent meg számos sok vásárló, hanem Temes- és Krassószörényvármegyéből is.

A vásáron az állategészségügyi óvintézkedéseket Doctor Izidor volt szíves teljesíteni.

A megyei gazdasági egyesület elnökségének képviselőiben Bezuk Lajos jelent meg, kivül még a megjelentek nagy táborából a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Bayer Alajos, Bezuk István, Békessy Jenő, Sierbán Viktor, Bagáry Kálmán, Sándor Kálmán, Tihanyi Sándor, Sütőry Kálmán, Gotteschal Károly, Vuchetich István, Marton Andor, Kaufmann István, Weres Kelemen, Manzin Lajos, Csik Károly, Mayer Mihály, Kindl Pál, Sauer Béla, Schneider József, Weiterschan Mihály, a szomszédos gazdakörök kiküldöttei, stb.

A díjazást és vásárt pontban 9 órakor Bezuk Lajos nyitotta meg, kit megjelenésekor Neurohr Miklós, a grabáci gazdakör elnöke fűzőzött meleg szavakkal. Ezután kezdetét vette a jury-munkája, mely Bezuk Lajos elnöklété alatt ugyancsak nehéz munkát végzett, hogy a felhajtott 121 darab tenyészbika közül a díjazásra legérdemesebbeket kiválogathassa. Ez alatt a közönség körében folyt a vásárlás, melynek eredményeként mintegy 40 drb. bika cserélt gazdát. Az árak 600—800 korona között váltakoztak s ezen túl a magas áraknak tulajdonítható, hogy sok gazda nem tudott tulajdai állatján.

A jury munkája 11 $\frac{1}{2}$ órakor ért véget, 12 órakor pedig a község házaán a díjak osztattak ki, melynek befejeztekor a megjelentek nevében Marton Andor tolmácsolta az érdekeltségnek Bezuk Lajos elnök iránt érzett őszinte halálját és köszönetét azért a fáradságos munkáért, melyet mint a jury elnöke teljesített. A beszéd elhangzása után a jelenvoltak őszinte óvációban részesítették Bezuk Lajos elnököt.

Díjakat a következők nyertek:

I. díjat Grabác község díját nyerte: Klein József Grabác.

II. díjat (30—30 koronát) nyertek: Neurohr József (162. h. sz.) Grabác, Birkenheuer Jakab Grabác, Hüpfel Mihály Grabác, Mixich Sándor Kécsa, Treisz Márton Zsombolya.

III. díjat (20—20 koronát) nyertek: Beer Antal Grabác, Unterreiner János Grabác, Antner Jakab Grabác, Hufenusz Miklós Zsombolya, Thierjung János Bogáros, Klein János Zsombolya, Eiler Péter Soltour, Hügel Miklós Lovrin, Beck Mihály Nagytőszeg, Weismüller Adam, Grabác.

IV. díjat (10—10 koronát) nyertek: Gockler József Zsombolya, Roszter János Grabác, Szedlak Jakab Grabác, Bartole Mihály Grabác, Birkenheuer József Grabác, Bartl Miklós Grabác, Schmith György Grabác, Bartole Jakab Grabác, Günter János Grabác, Gerber János Csaiád, Roisching József Csena, Lautschlager János Nagytőszeg, Wild Miklós Zsombolya, Weismayer Ferenc Zsombolya, Klein János Zsombolya, Becker József Zsombolya, Kohlen Vilmos Nagytőszeg, Pozojevics Imre Klári, Brungl János Bogáros, Fraunhofer Péter Kiskomlós, Basch Lajos Kiskomlós, Klefesz Antal Kisósz, Hesz Pál Szenthubert, Wagner János Zsombolya, Koch János Zsombolya.

Pont 12 órakor kezdődött a községi vendéglőben rendezett lakoma, melyen az első felköszöntőt Vihely Géza Grabác község fardhatatlan jegyzője mondotta, szép beszédben éltetvén a gazdasági egyesület elnökségét, Marton Andor titkárát és Sierbán Viktor felügyelőt. Bezuk Lajos Darányi Ignác földművelésügyi miniszterre mondott felköszöntőt, Marton Andor Grabác község vezetőségét éltette, méltatván azt az érdemes munkát, melyet a grabáciak a mezőgazdasági kultúra fejlesztése terén kifejtettek. Kaufmann István a megjelent nagyszámú kisgazdákra emeli poharát.

Délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor a vendégek egy része az állomásra hajtatott, a visszamaradtak pedig folytatták az áldomást.

Takarékpénztári közgyűlések.

Március 7. Az „Eleméri takarékpénztár” közgyűlése.

Március 10. A „Nagybecskereki takarékpénztár” közgyűlése.

Várjunk

még néhány napig!

A KORONA-SZÁLLÓ NAGYTERMÉBEN

a világhírű

Projectograph-színház

1907. márc. 5-től naponta fényes előadást tart. Legnagyobb tökéletességű mutatványok. Természet utáni felvételek. Remek színés képek. Naponta 6 és 8 órakor előadás. Szerdán és szombaton teljesen új műsor.

M ű s o r:

1906. évi világ-díjbrókózás.
A fiáker.
Kirándulás falura.
A fizetés napja.
Mézes hetek (Színes kép).

Utazás a csillagokba (Színes kép). 1. A csillagász felfedezése. 2. Készülődés az utazásra. 3. A szappanbuborék. 4. Csillagok tánca. 5. Utazás vissza.
Élő levelek.

Házasságközvetítő.
Egy anya tragédiája.
Az ördög fia vagy Rajah kincse.

(Színeskép). 1. Rajah ajándékot kap. 2. A kincs elrablása. 3. A varázslók. 4. A sárkány. 5. Üldözés. 6. Az alvilágban. 7. Az alvilági ünnep (fényes balett). 8. A nász.

Velencei dráma (színes kép). (213-32)

Helyárak: I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., fentartott hely 1 korona.

258/1. szám 1907.

250-32

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1907. évi február hó 13-án kelt 97.338/906. számú rendeletével a nagybecskereki posta- és táviráda-épület tartozási és átalakítási munkáit 6063 kor. 22 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítása céljából az 1907. évi március hó 21-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal (vármegyeház) helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz, (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál) adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként d. e. 9-12-ig megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1907. évi március hó 1-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:
Faur,
kir. főmérnök.

EGY HÁZ

800 □-öl terjedelmű üzlettel és gabona-raktárakkal, a Tomaseváci országúton, mely Nagybecskerek, Pancsova és Versecel van összekötve, eladó.

Vevők legkésőbb március hó 20-ig jelentkezhetnek a tulajdonosnál

FEILER FRIGYES,
háztulajdonos, Tomasevác.

(210-16.13)

744. tükvi szám. 1907.

243-1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Pivniczky János törökbecsei lakos végrehajtónak Beslin Milos Vitin karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 55 korona és járuléka iránti végrehajtási ügyében, nemkülönben Eckstein Vilmos nagybecskereki lakos 5000 kor. és jár., a Közgazdasági bank részvénytársaság szabadkai cég 16.800 korona tőke és jár. és 1777 kor. 23 fillér tőke és jár., végül Berbakov Stéva karlovai lakos 5000 korona s jár. követelése behajtása végett is a területén fekvő, a karlovai 2132. sz. tükvben A. I. 1. sor. 1593/63. hrszám alatt felvett 1 hold 895 négyszögöl szántó 617 korona kikiáltási árban 1907. évi április hó 9-ik (kilenc) napjának d. e. 9 órájkor Karlova községében árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetvén, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után járó váltásártartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt a törökbecsei m. kir. adóhivatal, mint bírói letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság tükvi hatósága irattárában és Karlova községében megtekinthetők.

Törökbecse, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, 1907. évi január hó 31. napján

Kopasz,
kir. járásbíró.

Hirdetmény.

251-22

Kezelsemre bizott kanaki batárhoz tartozó Czernabarna dűlőbeli 622 hold 1357 □-öl I. oszt szántót és 131 hold 953 □-öl legelőt 1907-ik évre tavaszi vetés alá, előbbi 2 holdas parcelláktól felfelé, utóbbit legeltetésre is a helyszínén Kanakon megtartandó nyilvános árverés útján 1907. évi március hó 12. és 13-án mindenkor 7 órai kezdettel készpénz, esetleg megfelelő váltófedeztet ellenében haszonbérbe adom. Mely körülmény azzal adatik érdekelték tudomására, hogy a netáni egyéb felvilágosítások általam bármikor megadának.

Kelt Törökbecsén, 1907. évi március hó 4-én

Breitkopf Kálmán.

Szőlőoltványokat
a legnemesebb

Csemege fajokban szállít, fajtisztaságért jótállva, legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

K ü k ü l l ö m e n t i

első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,** Medgyes (Nagyküllömege).

Tessék képes árjegyzéket kérni.

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett **olaszországi levelék,** emellett minden szőlőbirtokos megrendelésnek megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint irásbelileg bizonyosságot szerezhet magának **fenti szőlőtelep** feltétlen megbízhatóságáról.

(10-22.14)

Müncheni

Salvator-sör

kapható egész március hónapban át. Minden nap friss csapolás. Ezenkívül a

Szent István sör is állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ

kaszinó vendéglős.

246-12.3

Szőlőkarók,

épületfa, nádlec, lécs, deszka, zsindey, ácsolt és gömbölyű tölgyfa-oszlop, tölgygerenda, asztalos-, bognáraru és szerzőszámf, tűzifa.

Aprított puhafa

tűzalgyujtáshoz kötegenként.

Kő-, pir-, fa- és kovács-szén.

Kapható

Kurländer Imréné!

Nagybecskerek. (13-29.19)

Fatepek: Aradáci-ut 263/1. Gizellapart „Kurländer-udvar“. Korona-utca 542-543. Telefon 89.

iroda:

Korona-utca 585/11.

Telefon 35. sz.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

(24-x.19)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.